

2012

KATALOG

výtvarné soutěže o návrh na ztvárnění jezdecké sochy pro Moravské náměstí v Brně

1.

Mgr. Jaroslav Kolář, ArtD.

7. místo

Markrabě Jošt je zachycen jako mladý a odhodlaný. Jeho pozice je orientována směrem k hlavnímu pohledu od náměstí Svobody, stejným směrem je natočena i hlava koně. Celou kompozici nese kvádr soklu, na kterém jsou ve výklencích umístěny čtyři postavy významné pro moravské dějiny. Je zde postava Karla IV., Joštova strýce. V protilehlém rohu je postava markraběte Jana Jindřicha, Joštova otce. Po levé ruce Karla IV. je královna Eliška Rejčka s modelem

baziliky Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně. Čtvrtou osobností je královna Konstancie, zakladatelka kláštera v Předklášteří. Protipólem Joštovy odvahy a síly je Istivost zobrazená jako lasice či d'áblík pod kopytem koně.

2.

Akad. malíř a sochař Jaroslav Róna

1. místo

Rytíř na mohutném oři, v plné zbroji, je mytologickým symbolem, jenž spoluvytvářel ducha evropského středověku a je nositelem celé řady pozitivních hodnot, bez nichž by nebylo možné představit si duchovní vývoj křesťanské Evropy. Dlouhé sloupy koňských nohou budou přitahovat kolemjdoucí, aby se mezi nimi prošli a obdivovali mohutná kopyta bájného oře. Pod sochou se budou

moci lidé schovat v případě deště. Silná vertikalizme sochy též poukazuje na evropský význam Jošta Lucemburského, jenž dosáhl významného postavení římského krále.

3.

Akad. sochař Alexandr Pečev

15. místo

Autorovým záměrem je, aby socha souzněla se svým okolím, zejména se sousedními barokními stavbami a přitom si zachovala svéráznost a jednoduchost bez přebytečných detailů. Pro lepší identifikaci je jezdcův štít doplněn moravským a lucemburským znakem odkazujícím na osobu markraběte Jošta. Socha není umístěna na vysoký podstavec, což umožňuje co

nejtěsnější kontakt s lidmi na náměstí. Při různých úhlech pohledu se vnímání návrhu mění. Při pohledu zepředu a zezadu se jeví téměř abstraktně a může asociovat brnění rytířů gotické jízdy. Čím víc se pohled stáčí k bočním stranám, tím se socha stává realističtější.

5.

MgA. Emil Adamec

12. místo

Při ztvárnění návrhu jezdecké sochy se autor inspiroval nejvýznamnějšími bronzovými jezdeckými sochami světa, konkrétně jezdeckou sochou Marka Aurelia v Římě z roku 175 našeho letopočtu. Kompozice jezdecké sochy zachycuje klusajícího koně s jezdce, který třímá kopí

s praporem moravského markrabství. Hlava jezdce je vzpřímená, s odvážným výrazem a pohledem směřujícím dopředu. Navržená plastika vysoká téměř 12 metrů by se stala třetí nejvyšší bronzovou jezdeckou plastikou v Evropě a čtvrtou na světě.

6.

Lubomír Dostál

14. místo

Téma odvahy je charakterizováno pevným posedem, soustředěným pohledem do dálky a také symbolickými vladařskými gesty – ruka držící opratě a druhá ruka položená ochranně na šíji koně. Forma a materiál navrhovaného díla navazují na pojetí dvou již realizovaných děl na Moravském náměstí –

Mírnosti a Prozíravosti – děl, která jsou charakterizována kvadratickými kamennými podstavci a detailně provedenými bronzovými plastikami. Podobné formy a stejné materiály jsou použity v návrhu jezdecké sochy – světlešedá žula podstavce a bronzová socha.

7.

Akad. sochař Jiří Klíma

13. místo

Socha zachycuje Jošta jako jezdce na hraně příkrého srázu. Zatímco hřbec zde znejistěl, z vladařovy tváře lze vyčíst klid. Chrabře kyne svému vojsku a nabádá ke statečnosti i současné Moravany. Kontrast napětí okamžiku a klidu Joštova gesta vyjadřuje poselství tohoto schopného vladaře, vojevůdce a obratného politika, které přetrvalo staletí. Odvaha

stoupat na vrchol přivedla ctižádostivého markraběte až k titulu římského krále. Postava je mírně natočena směrem k centru, směřuje tak k brněnské dominantě – hradu Špilberku.

8.

Akad. sochař Stefan Milkov
Ing. arch. Jiří Trojan

9. místo

Má-li být socha alegorií odvahy, musí být podle autorů sama smělá, dynamická, přinášet nadhled, mít možnost stát se „maskotem“ města a být i zdrojem pobavení, neboť takto chápou její smysl v současnosti v i budoucnosti. Vztahu k osobnosti Jošta přisuzují až roli druhoplánovou, i když byl inspirací k vyhlášení soutěže. Jejich návrh je tedy Joštovi dedikován formou zlatého říšského jablka v úpatí podstavce, ke kterému svým skokem směřuje.

9.

Mgr.A. Jiří Finger

16. místo

Jezdeckou sochu vyzvedává nad náměstí pohledově zvýrazněná čtveřice sloupů z nerezové oceli. Sloupy jsou kotveny do základu podstavce a na vrcholu zakončeny kruhem ze stejného materiálu, který je vzájemně propojuje. Kůň s jezdcem je z bronzu. Socha je pootočena asi o 30 až 45 stupňů tak, aby byla vhodně situovaná do prostoru, pozadím koně k rohu kostela. Natočení koně proti

soklu dodává kompozici větší dynamiku. Definitivní úhel natočení je možné korigovat při montáži hotového jezdeckého pomníku.

10.

Akad. sochař Radim Hanke
Ing. arch. Ivan Bergmann

8. místo

Muž na koni vztyčený ve třmenech, v pravé ruce drží prapor se znakem moravské orlice, v levé třímá otěže koně. Jezdec svou jistotou a rozhodností přemáhá strach svého koně, jehož hlava se vzpouzí jezdcově vůli. Socha nechce být dobovou ilustrací, přesto jsou tu připomínky dobového oděvu – plášť, brnění atd. Linie motivu moravské orlice na praporci jezdce

bude negativem prosvítajícím z obou stran plochy praporce. Pro zvýraznění monumentality je i stylizace uskutečňována ve velkých a jasných tvarech. I přes tradiční kompozici má jezdec a kůň působit snově, jako k nám promlouvá historie z hlubin času.

11.

Prof. akad. sochař Michal Gabriel

2. místo

Socha má realistické tvary a jezdec i kůň jsou zachyceni v tradiční pozici jezdecké sochy. Rytíř s kopím sedí na nakročeném koni. Kůň směřuje do prázdného prostoru vzniklého seříznutím soklu. Působí tradičně a konzervativně, ale z bližší vzdálenosti tento dojem naruší detail struktury. Rytíř na koni má

detaily rozmlžené strukturou. Struktura stéká po soše i soklu. Je připomínkou gotické vertikálnosti a abstraktním prvkem sochy. Je symbolem času v podobě mlhy, která skrývá a stírá vše nepodstatné. Celý pomník je odsazený sedm centimetrů nad plochou náměstí. Budí tak dojem, že se nad náměstím lehce vznáší. Vlastně levituje v mlze času s detaily rozpitými strukturou.

12.

Mgr. A. Jiří Hlušíčka
Ing. arch. Štěpán Dokoupil

5. místo

Aby autoři dostali do sochy pohyb, zvolili rozfázování, v podstatě plošné řešení převedené do trojrozměrného. Jednotlivé sekvence pohybu jsou samostatné objekty tvořící jeden celek. Snahou je navodit pocit pohybu a energie. Na podstavci je použito motivu současného loga města, který souzní s dynamikou a sjednocuje vizuální podobu současného Brna. Technicky

sochu tvoří opláštěvaná konstrukce ukotvená v betonovém loži.

13.

Karel Žák

17. místo

Autor se snaží zpodobnit Jošta v jeho markraběcí i královské velikosti zemského suveréna i jako moudrého otce Moravy. A také jako podivuhodnou slitinu mužného extroverta a citlivého introverta, o němž víme, že byl sběhlý nejen na polích válečných.

Jošt je zachycen v okamžiku, kdy sedí sice pevně v sedle koně, současně jde však v držení jeho těla i o jakýsi tragický moment prodlení, potěškání uzdy, okamžik předtuchy, kdy hledí zpříma do očí osudu – neblahému osudu svému i osudu těžce zkoušené moravské země.

15.

MgA. Jakub Vlček
MgA. Ondřej Císler

6. místo

Socha znázorňuje Jošta Moravského jako jedoucího rytíře, římského krále letícího na koni. Jezdec vnáší do monumentálního Moravského náměstí dynamický prvek, pohyb a energii, které symbolizují odvahu a vladařskou moc. Rytířské atributy jezdce znázorňují držení štítu moravské země,

kopí osudu a královského meče. Provedení navazuje na klasické předlohy sochařství současným výtvarným jazykem, zachovává pevnou geometrickou kompozici. Socha je v nadživotní velikosti, lze pod ní procházet, což umožňuje interakci s lidmi.

16.

Akad. sochař Ladislav Sorokáč
Ing. arch. Miroslav Holubec
Ing. arch. Marek Blank

10. místo

V návrhu se autoři snažili o jednoduchou alegorii odvahy a zároveň o co nejvěrnější podobu Jošta Lucemburského. Odvahu symbolizuje už samotný jezdec na koni. Jejími dalšími znaky jsou přítomné královské atributy: kopí, meč, štít se znakem a koruna. Výraz Joštovy tváře působí klidně, vyrovnaně, a proto vladařsky. Takto rozpoznatelný charakter

osobnosti odkazuje na známé diplomatické schopnosti vladaře. Král je oblečen v lehké zbroji, detaily jsou odvozeny z dobových kreseb. Kopí je skloněno směrem dolů. Tato poloha naznačuje hold soupeři, vzdávání cti, nikoliv válečné postavení bojovníka. I tento detail tak znovu připomíná, že Jošt byl svou podstatou rozený diplomat se schopnostmi řešit rozbroje nenásilnou formou.

17.

Doc. akad. sochař Jiří Sobotka

3. místo

Realistická forma bronzového jezdce zachyceného v klidné a rozhodné pozici v cestovním plášti je vystavěna z formálního tvarosloví gotické architektury. Prvky gotické architektury jsou symbolem odvahy nikoliv ničit, ale naopak tvořit, spojovat, budovat... I když se jedná o figurální sochu ztělesňující symbolicky

výraznou osobnost Jošta, odhmotněná forma současně parafrázuje nadčasovou spiritualitu gotického stylu.

18.

MgA. Jan Šebánek

4. místo

Socha zachycuje panovníka v jakési dramatické situaci, kdy kůň i orel na Joštově paži jsou v pohybu. Celkové ztvárnění alegorie odvahy vychází z povahy tohoto panovníka, který byl velmi ambiciózním a cílevědomým politikem. Postava Jošta je oděna do jednoduché rytířské zbroje jako výrazu udatnosti a odhodlání, koruna je pak symbolem královského majestátu. Podstavec jezdecké sochy svým tvarem

uzavírá dynamickou kompozici pomníku a odkazuje rovněž na symboliku spjatou s městem Brnem – na znak města s typickým střídáním červené a bílé, avšak bez použití barev.

19.

Ing. arch. Hana Horáková
Ing. arch. Radim Horák

11.místo

V pojetí návrhu se jedná o rozpohybovanou sochu koně. Do náměstí se ukazuje hrdě vztyčenou hlavou, čiší z něj statečnost a odhodlání. Obracejí se směrem k průčelí Místodržitelského paláce, k Joštovi, který tam stojí již několik desetiletí.

Kůň se však vydal z minulosti k nám do současnosti, do neznáma, sám. To chce mnoho odvahy, opustit svého pána, utříbit si vlastní názory a jít si za nimi. Co by byla ale odvaha bez pokory, jít si za svým a přitom se neohlížet na okolí, jít přes mrtvoly. Je třeba zachovávat princip rovnováhy. Být statečný, ale zároveň i pokorný. Kůň otáčí hlavu směrem ke vstupu do kostela sv. Tomáše. Je v tom zamyšlení, pokora, víra, povinnost a čest.

20.

MgA. Patrik Vlček

19. místo

Autor pojímá jezdeckou sochu nejen jako hold samotnému Joštovi, ale především jako hold Lucemburkům. Tvarosloví sochy tedy vychází z jedné z pečetí Joštova dědečka Jana Lucemburského. Zároveň však obdobnou pečeť měl i Jošt a všichni Lucemburkové včetně Karla IV. Tudíž tvarové pojetí sochy symbolicky propojí

Lucemburskou dynastií jako celek. Socha je pojatá tak, aby pečeť byla převedena do trojrozměrného prostoru. Zároveň si zachovává tvarosloví reliéfu pečetě. Je kladen důraz na působení světla, proto je na soše uplatněn reliéf erbu. Socha tvarově vychází z gotiky přes baroko a díky spojení pečetě a sochy až do současnosti.

21.

Oldřich Tlustoš, sochař-medailér

18. místo

Odvaha je mladá žena beze zbroje sedící na velkém fríském koni. Ve vztyčené ruce drží nevytasený meč Jošta Lucemburského. Socha je pevně instalována na podstavci, který je zhotoven z vyztuženého betonu a obložen žulovými deskami. Obklad je osazen sedm centimetrů nad rovinu dlažby. Do dlažby je umístěno osm zemních svítidel osvětlujících boční strany podstavce a sochy a jedno svítidlo osvětlující průčelí sochy.